

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบัน "เงิน" ในฐานะที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนมีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านการเงินของประเทศดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันการเงินเป็นองค์กรสำคัญที่จะทำให้การหมุนเวียนจากเงินออมเป็นเงินลงทุนกระทำได้อย่างสะดวกและราบรื่น อาจกล่าวได้ว่าบทบาทพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสถาบันการเงินก็คือช่วยให้มีการโอนเงินออมจากครัวเรือน และหน่วยธุรกิจไปเป็นเงินกู้ และเงินลงทุน สถาบันการเงินระดมเงินทุนโดยการขายบริการทางการเงินต่าง ๆ เช่น การรับฝากเงิน การจัดการทางการเงิน เป็นต้น และสถาบันการเงินก็สามารถหาทำไรได้จากการทำงานที่เป็นตัวกลางในการหมุนเวียนเงินจากผู้ออมไปยังผู้กู้เงิน

ในประเทศกำลังพัฒนาทั่ว ๆ ไป ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย มักจะมีปัญหาในด้านการขาดแคลนเงินทุนที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ อันเนื่องมาจากปัญหาของการออมภายในที่ไม่เพียงพอ และปัญหาของการขาดประสิทธิภาพในการระดมเงินออม ในสภาพเช่นนี้ สถาบันการเงินจะเข้ามามีบทบาทในการระดมเงินออมได้เป็นอย่างดี เพราะสามารถที่จะให้กู้ยืมเงิน สถาบันการเงินอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของการใช้จ่ายและการลงทุนได้

การกำเนิดของสหกรณ์ออมทรัพย์ในระยะแรกก็มีเจตจำนงอันแน่วแน่ ในอันที่จะช่วยคลี่คลาย และบรรเทาความเดือดร้อนทางการเงินให้แก่ผู้ที่มีกำลังความสามารถทางเศรษฐกิจลำบากของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้เพิ่มพูนความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินมากขึ้นทุกขณะฐานะของความเป็นสถาบันการเงินได้ก่อรูปขึ้นอย่างมั่นคงตามลำดับ จนกระทั่งวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 กระทรวงการคลังจึงได้มีประกาศกำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์ ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินอย่างเป็นทางการ ผลจากประกาศฉบับนี้ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในตลาดการเงินของประเทศทั้งในด้านการระดมเงินออม การหมุนเวียนของเงินออมไปเป็นเงินกู้ยืมอย่างสะดวกมากขึ้น

ในส่วนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ซึ่งเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูหนึ่งที่มีบทบาทในการส่งเสริมให้ฐานะและมาตรฐานการครองชีพของครูมีเสถียรภาพและความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายมากขึ้น แต่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูส่วนใหญ่ที่เปิดดำเนินงานมาเป็นเวลานานและมีสมาชิกมากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์โดยส่วนรวมนั้น ยังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์อื่น การวิเคราะห์การบริหารการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เพื่อที่จะบริการสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างแหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุนโดยพิจารณาในประเด็นของต้นทุนของเงินทุน
2. ศึกษาความแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมกับต้นทุนของเงินทุน และวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในการดำเนินงานกับต้นทุนรวม
3. ศึกษาถึงปัญหาการบริหารการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและวิธีการคลี่คลายปัญหาการบริหารทางการเงินที่มีมา
4. ศึกษาถึงประสิทธิภาพในการบริหารการเงินเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นทั้งระบบเพื่อบริการสมาชิก

สมมติฐานการศึกษา

1. จำนวนวงเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีไว้สูงเกินไป และระยะเวลาของการผ่อนชำระเงินให้กู้ยืมก็ยาวนาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับแหล่งที่มาของเงินทุน จึงทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูต่ำกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ
2. แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมมาจากสถาบันการเงิน จึงทำให้ต้นทุนเงินกู้ยืมสูง และมีผลทำให้ผลต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมกับต้นทุนของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีค่าต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ ซึ่งมีผลทำให้กำไรสุทธิของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูต่ำกว่ากำไรสุทธิของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

3. อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค้ำเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสูงกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีรายจ่ายที่เป็นเงินเดือนพนักงานเป็นสัดส่วนที่สูงกว่ารายจ่ายในการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ทั้งหมด

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาถึง บทบาทและการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เปรียบเทียบด้านสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบระหว่างปี พ.ศ. 2526-2529 ในทิศทางของการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน เปรียบเทียบ กับต้นทุนรวมตลอดจนพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของเงินให้สมาชิกกู้ยืมกับกำไร เงินฝาก เงินกู้ยืม ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูโรงเรียนรัฐบาลและ เพื่อให้การใช้ข้อความกระชับรัดกุมและสะดวกแก่การอ่านวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ "สหกรณ์ออมทรัพย์ครู" จะหมายถึง เฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ครูโรงเรียนรัฐบาลเท่านั้น

วิธีการศึกษา

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

1.1.1 โดยการสัมภาษณ์และประมวลความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

1.1.2 โดยการออกแบบสอบถามให้ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครู คอบแล้วประมวลผลจากแบบสอบถาม

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

1.2.1 ศึกษาจากหนังสือวิชาการทางสหกรณ์ วารสารและเอกสารต่าง ๆ จากสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดธนาคารแห่งประเทศไทย ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และห้องสมุดกรมส่งเสริมสหกรณ์

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของที่มาและการใช้ไปของเงินทุน

2.2 คำนวณต้นทุนของเงินทุน และอัตราผลตอบแทนเงินให้กู้ยืม วิเคราะห์ผลต่างระหว่างต้นทุนของเงินทุน และอัตราผลตอบแทนเงินให้กู้ยืม

2.3 คำนวณอัตรารายได้และค่าใช้จ่ายต่อทุนค่า เนินงาน เฉลี่ย วิเคราะห์

ผลต่างระหว่างอัตรารายได้และค่าใช้จ่ายต่อทุนค่า เนินงาน เฉลี่ย

2.4 คำนวณค่าเฉลี่ยของข้อมูลต่าง ๆ โดยการนำตัวเลขของข้อมูลแต่ละปีรวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนปีของข้อมูล วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของข้อมูลต่าง ๆ

2.5 วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นและประสิทธิภาพในการบริหารงาน

2.6 วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเงินให้สมาชิกกู้ยืมกับกำไร เงินฝาก เงินกู้ยืม ค่าใช้จ่ายค่า เนินงาน และทุน เรือยนต์

2.7 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ (Hypothesis Testing)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการค่า เนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เพื่อเสนอแนะแนวทางหรือทางเลือก เพื่อพัฒนาการบริหารการเงินในสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
2. ช่วยให้ผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้เห็นคุณค่าตลอดจนใช้วิธีสหกรณ์ออมทรัพย์ในรูปแบบสถาบันการเงินอย่างแท้จริง
3. ช่วยให้ทราบถึงกลไกในการบริหาร เงินทุนในสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
4. ช่วยให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนารูปแบบวิธีการบริหารงาน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย